

احمد جلیل افشار

محمد چوپانزاده

مصطفی جوان خوشن

عباس سورگی

سعید کلانتری

عزیز سمردی

کاظم ذوالانوار

حسن ضیا ظریفی

بیژن جزنی

گزارشی از مراسم سی مین سالگرد کشتار ۹ زندانی سیاسی توسط رژیم شاه

در روز شنبه ۲۸ ماه می ۲۰۰۵ به دعوت سازمان اتحاد فدائیان خلق ایران مراسم بزرگداشتی به یاد مبارزان راه آزادی فدائیان خلق: بیژن جزنی، حسن ضیا ظریفی، سعید (مشعوف) کلانتری، عباس سورگی، محمد چوپان زاده، احمد جلیل افشار و مجاهدین خلق: کاظم ذوالانوار و مصطفی جوان خوشدل در سالن فیاف پاریس برگزار شد. در این مراسم که بیش از دویست تن از فعالان جریانات سیاسی و شخصیت های فرهنگی، علمی، هنری و... شرکت داشتند با یک دقیقه سکوت به یاد همه جان باختگان راه آزادی آغاز شد.

اولین سخنران مراسم آقای هدایت اله متین دفتری دوست و هم‌رزم بیژن جزنی در سالهای قبل از دستگیری بود که دلیل کشتار جزنی و یارانش را سیاست نخه کشی رژیم شاه ذکر کرد. او سپس به شرح مبارزات بیژن جزنی و حسن ضیا ظریفی در جریان برآمد جنبش دانشجویی سالهای ۱۳۳۹ تا ۱۳۴۲ پرداخت و نقش برجسته این دو بخصوص حسن ضیا ظریفی را - که کمتر در موردش گفته شده است - در رهبری حرکات صنفی - سیاسی دانشجویان، باز شکافت.

سخنران دوم آقای جمشید طاهری پور بود که سالها در زندان رژیم شاه با بیژن و یارانش زندگی کرده است. او سخنرانی اش را با تیتیر " جزنی: پژواک ضرورت نوزائی در جنبش چپ ایران " آغاز و در قسمتی از گفتارش چنین عنوان نمود: " جزنی نخستین اندیشمند سیاسی بود که در رکود نخستین سالهای دهه پنجاه، زمانی که خمینی در هجرت و

فترت بود، امکان فرا آمد او را به راس جنبش مردم پیش بینی کرد. او ضمن این پیش بینی، حزم و احتیاط در مواجهه ی سیاسی با خمینی را گوشزد می کرد. " او در بخش دیگری از سخنانش گفت: " .. تمرکز صحبت روی نسبت خودم با آیات عظام است که در سالهای اول انقلاب - به آهنگ پاهای مردمی که در تاریکی می رقصیدند - به اعتبار و مسندنشینی دستگاه آنها کمک کردم. خطائی که جزنی با تاکید تمام ما را از آن بر حذر داشته بود! اشاره من به تاریک تاریخ در خود ماست که صورت فرهنگی آن ساختار عقل ستیز و واقعیت گریز و استبدادی ذهن و تبارز سیاسی آن خدمت به ارتجاع، از طریق سازش و تمکین یا مرگ باوری و رادیکالیسم کور است..... "

سپس، اسلاید تعدادی از نقاشی های بیژن جزنی که به جا مانده است، برای حضار نشان داده شد. این نقاشی ها عموماً در زندان قم کشیده شده بود و اغلب تصویر زندانیان عادی را نشان می داد.

سومین سخنران پرویز نویدی یکی از یاران ثابت قدم بیژن جزنی بود که او نیز آشنائی اش با بیژن و یارانش از زندان قصر آغاز می شود و تا آخرین لحظات زندگی آنها در کنارشان زیسته است. پرویز نویدی پس از توضیحاتی در باره چگونگی شکل گیری گروه جزنی گفت: " ... واقعیت این است که همه این نه نفر، هر یک در جایگاه خود نخبه ای بودند. ولی حداقل آن هفت نفری که به گروه بیژن جزنی تعلق دارند، شش نفرشان در سایه بزرگ بیژن کمی گم شدند. ما کمتر از حسن ضیا ظریفی صحبت کرده ایم حسن ضیا ظریفی خودش یک بیژن بود. یک انسان بسیار فرهیخته " سپس به درک بیژن درباره ضرورت تشکیلات اشاره کرده به دلایل ناگفته ای که منجر به تدوین نظراتش بوده اشاره نمود و در رابطه با متدولوژی او در نوشته های اش از جمله " اسلام مارکسیستی یا مارکسیست اسلامی " پرداخت.

برنامه بعدی اجرای ترانه سرودهای دوران انقلاب توسط بانوی خوش آواز بهرخ بود که با استقبال پر شور حضاران در مراسم روبرو شد. پس از اتراکت، قسمت دوم مراسم با سخنان میهن جزنی همسر و همراه بیژن آغاز شد. میهن جزنی در سخنانش به سه خصلت جنبش نوین انقلابی در نوشته های بیژن جزنی اشاره کرد و گفت استقلال طلبی یکی از خصوصیات مورد تاکید بیژن بوده است. استقلال از قطب های اصلی جهان یعنی شوروی و چین. مبارزه

جوئی را در رابطه با انفعال پس از شکست حزب توده و در برابر سرخوردگی ناشی از در خود فرو رفتن جبهه ملی مطرح می کرد. و بالاخره تاکتیک مسلحانه را برای برهم زدن جزیره آرامش شاه و نشان دادن ضربه پذیری آن مهم می دانست. البته برای مبارزه مسلحانه یک پای دیگر نیز لازم و ضروری تشخیص می داد و آن مبارزه سیاسی بود. افزون بر این او مطرح نمود که بیژن نخستین چپ ایرانی بود که به مساله زاغه نشینان و کاست روحانیت اشاره کرده است. در پی این سخنان نوار اقا ریر بازجوی ساواک شاه، تهرانی پخش شد که شرح کشتار را در تپه های اوین با جزئیات آن بازگو می کرد.

سیاگزار برلین آخرین سخنران این مراسم بود که به فعالیت های نیروهای آزادیخواه بخصوص کنفدراسیون دانشجویان در خارج کشور با ذکر منابع آن اشاره نمود. در پی این فعالیت ها و افشاگریها با وجود اینکه از ۱۴ نفری که در رابطه با گروه جزنی دستگیر شده بودند، برای ۸ نفر از آنها تقاضای حکم اعدام شده بود، به دلیل فشار نهادهای دموکراتیک بین المللی رژیم شاه مجبور شد سه ناظر بین المللی را در دادگاه بپذیرد که باعث شد تقاضای دادستان مورد پذیرش قرار نگیرد. آقای ویلیام ویلسون نماینده وقت پارلمان انگلیس به نمایندگی از طرف کمیته دفاع از زندانیان سیاسی ایران، خانم بتی اشنوم حقوقدان آمریکائی به نمایندگی از طرف عفو بین المللی و آقای لوئی جی کاولیه ای حقوقدان ایتالیائی از طرف انجمن حقوقدانان دموکرات ایتالیا در دادگاه بدوی حضور داشتند و در دادگاه تجدیدنظر نیز هانری گاری دو حقوقدان فرانسوی از طرف اتحادیه سازمانهای دفاع از حقوق بشر حضور داشت.

پس از این سخنان به دلیل کمبود وقت فرصتی برای خواندن متن پیامهایی که به این مراسم فرستاده بودند، باقی نماند. رهروان نهضت ملی ایرانیان و نگهبانان آزادی اندیشه و قلم، حزب دموکرات کردستان ایران، سازمان فدائیان خلق ایران اکثریت و کومله - سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان ایران، به این مراسم پیام ارسال کرده بودند که از آنها نام برده شد. در بخش پایانی نیز خانم بهرخ با ترانه سرودهای از دهه پنجاه فضا را بسیار دل انگیز نمود. مراسم در چنین فضائی در ساعت ۱۲ شب به پایان رسید.

متن کامل گفتار سخنرانان جلسه را در روزهای آینده منتشر خواهیم نمود.